

פרשת דברים/חזון" – ערב תשעה באב

מהפטרת "חזון"

"וְאֲשִׁיבָה
שִׁפְטֶיךָ
כְּבִרְאשָׁנָה
וְיַעֲצִיךָ
כְּבַתְחִלָּה
אַחֲרֵי כֵן
יִקְרָא לְךָ
עֵיר הַצֹּדֵק
קָרְיָה נְאֻמָּנָה
צִיּוֹן
בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה
וְשִׁבְיָה
בְּצִדְקָה."

(ישעיהו א' כ"ו-כ"ז)

שושנה דמארי 1923-2006
זמרת ושחקנית ילידת תימן
כלת פרס ישראל 1988
היתה ידועה בכינוייה:
"מלכת הזמר העברי"

קריה יפהפיה

ביצוע: שושנה דמארי
מילים: ר' זכריה אלצ'אהרי
(מחכמי ומקובלי תימן במאה ה-16)
לחן: עממי תימני

קָרְיָה יִפְהַפְיָה מְשֹׁשׁ לְעָרֶיךָ
עֵיר נְאֻמָּנָה אֶת לְמַלְכְּךָ וְשָׂרֶיךָ
...
מִי יִתְנַנֵּי נָא אֶעֱנוּף כְּמוֹ יוֹנִים
אֲשֶׁק אֲבַנֶיךָ אַחֲוֹן עֲפָרֶיךָ

לא שְׁקֻטָה נִפְשִׁי מִיּוֹם נְדוּד רַעְיָה
מִיּוֹם גְּלוּת בְּנִים מִבֵּית מְגוּרֶיךָ

אַפִּיל תַּחֲנַנְתִּי לִפְנֵי אֲדוֹן עוֹלָם
יָקִים שְׁעָרֶיךָ יִבְנֶה דְבָרֶיךָ
...

אֲזִי תִשְׁמָחִי לַעֲד וּבִטַח תִּשְׁבִּי
יָרֵב שְׁלוֹם בְּנֶיךָ מִכָּל עֲבָרֶיךָ
...

שיעור פרשת השבוע: שרה עברון שיעור הרב ארי יקוצר לחצי שעה (בגלל סעודה מפסקת)

שבת פרשת דברים		ימי חול	
הדלקת נרות	19:27	זמן תפילין / טלית	04:50 ← 04:54
מנחה	14:00	שחרית א'	06:00
שחרית א'	06:45	שחרית ב' (בבית"כ)	06:45
שחרית ב'	08:30	שחרית ג' (בבית"כ)	08:30
מנחה	13:30	סוף זמן ק"ש	09:17 ← 09:19
שיעור לנשים	11:15	מנחה א' (בחד"א)	13:15
לימוד הורים וילדים	17:15	מנחה וערבית	19:35
שיעור-הרב ארי	18:00-18:30	שקיעה	19:47 ← 19:44
צאת השבת	20:24	ערבית	20:10

שבת
שלום

פרשת דברים

השבת אנו מתכבדים לפתוח את ספר 'דברים' במילים: "אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל..". ובהמשך, מתבשמים מנאומיו חוצבי הלהבות. בספר "דברים" משה נמצא זמן רב ומרחק גדול מהנקודה בה הוא טען בתחילת ספר "שמות" כשהוצעה לו המנהיגות: "לא איש דברים אנוכי" ואף הוסיף את הסיבה המשכנעת: "כבד פה וכבד לשון אנוכי". בספר "דברים" משה המנהיג המנוסה, מוכיח לעצמו ולנו שהוא דווקא כן - "איש דברים".

'ספר דברים' נקרא גם "משנה תורה" (מגילה-ל"א). שם זה ניתן לו בשל אירועים החוזרים ומוזכרים בו פעם נוספת, שסופרו כבר בחומשים: שמות, ויקרא ובמדבר. 'משנה' - מלשון חזרה ושינון. אין פלא שרבי יהודה הנשיא שחתם את התורה שבעל פה, פרי יצירתם של התנאים בתקופתו, קרא לה: "ששה סדרי משנה". שרשרת הלימוד, ביאור וחקר המקרא, לא פסקה מעולם וממשיכה הלאה, ככתוב: "משה קיבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי הכנסת הגדולה". (אבות-א').

ברצף הלימוד, ספר במדבר חותם למעשה את התורה שבכתב ואילו ספר דברים יכול להתפרש כפתיחה לתורה שבעל פה - המבארת את התורה שבכתב: "בְּעֵבֶר הִירְדֵּן בְּאֶרֶץ מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בָּאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְאָמֹר" (א'-ה').

בתקופת יאשיהו מלך יהודה, בוצע 'בדק בית' למקדש שבנה בזמנו שלמה. חלקיהו בן שלום הכהן הגדול - מבני צדוק, מצא בגנוז בית המקדש ספר תורה. קיימת סברה בקרב חוקרי המקרא שהספר שנמצא אז הוא 'ספר דברים'. שפן הסופר שקיבל מהכוהן הגדול את הספר, קרא בו לפני יאשיהו המלך. חולדה הנביאה, שנקראה לאירוע, אמרה שהקללות והגלות הכתובים בספר יתקיימו, אבל לא בתקופת יאשיהו. המלך שחש מהנבואה על חורבן בית המקדש פעל לגניזת "ארון הברית" במטמונית עמוק מתחת למתחם הר הבית (מלכים ב- כ"ב, דברי הימים ב' ל"ד, יומא-נ"ב, הוריות י"ב).

פרשת דברים, בהתאמה ללוח השנה, נקראת תמיד בשבת שלפני "צום תשעה באב". כך מסתדר שהפרשה האחרונה בספר דברים נקראת תמיד 'בשמחת תורה' ואין זה משנה אם השנה רגילה או מעוברת.

השבתות מצום י"ז בתמוז ועד לראש השנה, קיבלו את הכינוי מן ההפטרות המשויכות להן: שלוש הפורענות- "תלתא דפורענותא" - בין י"ז בתמוז ל ט' באב, ושבע הנחמה - "שבע דנחמתא" - בין תשעה באב לראש השנה.

השנה (תשפ"א) היום הראשון של א' פסח חל ביום ראשון ולכן צום תשעה באב יהיה גם הוא ביום ראשון (לא נדחה), על פי הצופן: אתב"ש של סימני כלל המועדים במהלך השנה, לפי סדר ימי שבוע של פסח. לדוגמא: ביום בו יחול א' פסח יחול גם תשעה באב -א"ת (חומר למאמר נפרד...). הפעם הבאה בה יחול תשעה באב ביום ראשון יהיה בשנת תשפ"ה ולאחר מכן, בשנת תת"ה (2045).

ונסיים בנבואה המעודדת: "כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת צוֹם הָרְבִיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי וְצוֹם הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוּדָה לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה וּלְמַעֲדִים טוֹבִים וְהָאֵמֶת וְהַשְּׁלוֹם אֶהְיֶה" (זכריה ח'-י"ט).

מנחם קימלמן - קיבוץ ראש הנקרה

לרוזי וייזל אתך באבלך על פטירת אמך

ג'נין ג'ייסון ז"ל

קיבוץ סעד

דברי הספד שראה צפרי שלומי לאנין אייסון ז"ל

גינן הגיעה לסעד לפני כ – 11 שנים, ובתשע שנים האחרונות זכינו שהיא הגיעה לבית שקמה מדי יום. היא היתה אישה אצילית, לבושה יפה, שקטה, בעלת מזג טוב וחיוך נסוך על פניה. היתה שותפה פעילה בפעילות הקבועה ותרמה מאישיותה הצנועה והנעימה למרקם החברתי בבית שקמה.

ידענו שחוותה חוויות קשות בשואה, אך העדיפה שלא לדבר על כך, בדומה לרבים מניצולי השואה.

בתקופה האחרונה כשמצבה הבריאותי התדרדר, הפסיקה להגיע אלינו, לצערנו.

התפעלנו מהקשר החם והאוהב בין גינן לבין המשפחה, מהטיפול המסור שלך – רוזי באמך היקרה, ומהנכדים שהיו קשורים אליה מאוד, עטפו אותה וסייעו בכל הנדרש.

התרשמנו מאוד גם מגרייסי - המטפלת הנפלאה שליוותה את גינן בשנתיים האחרונות וטיפלה בה באופן הטוב ביותר ובאהבה גדולה.

רוזי – אנו כחבריך בסעד מלווים אותך בצער הפרידה מרוזי, ונוכחים באופן האצילי והאמיץ שבו את נפרדת גם מאמא.

ליבנו אתך ונשתדל להיות בשבילך בעת הצורך.

אהבנו את אמך והיא היתה יקרה לליבנו מאוד.

יהי זכרה ברוך.

פרשת דברים – ח'ד'ז' א' ב' / הרב ארי

בשעה טובה ומוצלחת מתחילים לקרוא השבת את החומש, חומש דברים. רובו של החומש הוא דבריו של משה לעם ישראל כחודש לפני פטירתו. הנאום הראשון הוא נאום היסטורי בו מסכם משה לפני בני ישראל את כל מה שקרה להם במדבר. בפרשתנו הוא מספר ומזכיר על עצתו של יתרו, על שליחת המרגלים וחטאם ועל העונש הקשה שקיבלו. על חטא המעפילים והמפלה שחוו, ובסופו של דבר על המלחמות המוצלחות מול סיחון ומול עוג, עד ההגעה לערבות מואב.

א – הנחל שם בצרו המרגלים את אשכול הענבים	ל – <u>שאלת אתגר</u> : כשמפחדים הוא נמס, ולא מחוס... מהו ההקשר בפרשה?
ב – ארצו של עוג	מ – עם מצאצאי לוט שחי מזרחית לירדן
ג – גוי שמצטרף לעם ישראל	נ – משבטי גד וראובן שיישארו בעבר הירדן המזרחי כשהחלוצים יעברו להילחם עם ישראל
ד – שרץ מעופף ועוקץ	ס – העיר אילת שוכנת לחוף ים זה
ה – השלימו: "וַיִּנְסַע מִחֶרֶב וַיִּגְלֶךָ אֶת כָּל הַגָּדוֹל וַהֲנוֹרָא הָהוּא אֲשֶׁר רָאִיתֶם"	ע – הולך במדבר לפני מחנה ישראל ביום
ו – השלימו: "בָּאוּ וַיִּשּׂוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשַׁבַּע ה' לְאַבְרָהָם, לְיִצְחָק לְעֵתָהּ לָהֶם וּלְזָרְעָם אַחֲרֵיהֶם"	פ – הנהר הגדול
ז – נחל שמפריד בין אדום למואב. דרומית לנחל ארנון	צ – מרוחות השמים. שם נמצא החרמון
ח – הר סיני	ק – משם שלח משה את המרגלים
ט – השלימו: "אִיכָה אֶשָּׂא לְבָדִי _____ וּמִשְׁאָכֶם וְרִיבְכֶם"	ר – שם נמצאת מיטתו של עוג
י – יכנס לארץ ישראל וינחיל להם את הארץ	ש – מספר הערים הבצורות שכבשו בני ישראל במלחמה מול עוג (כמה ערים פרוזות כבשו?)
כ – <u>שאלת אתגר</u> : בפרשה – שם של עם ומדינה, כיום – כמעט על כל חולצה, חצאית או מכנס	ת – אורך מיטתו של עוג (יש לכם מקום בבית למיטה כזו?)

הלכות תשעה באב *תשעה באב* e"310/הרב ארי סט

צאת השבת ותחילת התענית:

1. השנה כשתשעה באב חל ביום ראשון התענית מתחילה מייד עם שקיעת החמה של מוצאי שבת, כפי שיבואר.
2. בשבת זו אין מגבלה על אכילת בשר ושתיית יין. גם בסעודה שלישית ניתן לאכול בשר ולשתות יין למי שרגיל בכך כל השנה (סימן תקנב, סעיף י). מפאת התענית והאבלות לא ראוי להזמין ולארח משפחות לסעודה שלישית, אלא אם כן הם נוהגים לסעוד יחד בכל שבת (שם משנה ברורה, ס"ק כג). יש להקפיד לסיים את האכילה לפני שקיעת החמה (19:47). בשעה זו מתחילה התענית.
3. בתפילת מנחה של שבת אין אומרים 'צדקתך' (שם, סעיף יב ובסימן תקנט, א).
4. נהגו שלא ללמוד תורה בערב תשעה באב מחצות היום, מלבד דברים שמותר ללמוד גם בתשעה באב (ענייני החורבן ודיני אבלות). לכן, הנוהגים ללמוד פרקי אבות ילמדו לפני חצות היום (12:47). השיעור הקבוע בשבת אחר הצהריים יתקיים בזמנו אבל יהיה קצר מהרגיל ויעסוק בענייני תשעה באב (סימן תקנב, ב). המיקל ללמוד תורה כרגיל בערב תשעה באב יש לו על מי לסמוך (משנה ברורה שם, ס"ק ח-י).
5. מתחילת התענית ועד צאת השבת אין לנהוג מנהגי אבלות (לא חולצים נעלים ולא מחליפים לבגדי חול). אפשר לשיר שירי סעודה שלישית שקטים או ללמוד בענייני דיומא.
6. עם צאת השבת (20:24) לפני תפילת ערבית יש לומר 'ברוך המבדיל בין קודש לחול' (ללא שם ומלכות). רק לומר את חמש המילים (הללו), על מנת שנוכל לחלוץ את נעלי העור ולהחליף את בגדי השבת בבגדי חול (שם במשנה ברורה ס"ק ז). את זמן תפילת ערבית נאחר (20:45) על מנת לאפשר לכולם להתארגן ולהגיע לבית הכנסת. מן הראוי שכל אחד יברך בביתו ברכת 'בורא מאורי האש' על הנר בלבד.
7. מפאת הצום לא נערוך הבדלה על הכוס במוצ"ש, אלא נבדיל ביום ראשון בערב עם צאת הצום (סימן תקנו, א). לפני קריאת איכה נברך בבית הכנסת על הנר ברכת 'בורא מאורי האש'. מי שלא ברך בביתו ולא שמע את הברכה בבית הכנסת יברך כשיחזור לביתו (שם במ"ב ס"ק א).
8. בתפילת ערבית במוצ"ש יש לומר 'אתה חוננתנו' (סימן תקנט, א). אם שכח לומר – אינו חוזר (סימן תקנו במ"ב ס"ק ב).
9. בתפילת ערבית לאחר תפילת עמידה יאמר הש"ץ קדיש שלם ('יתקבל'). לאחר קריאת איכה ואמירת הקינות אומרים 'ואתה קדוש', אבל לא אומרים 'ויהי נעם' כמו בכל מוצ"ש (סימן תקנט, ב ובמ"ב ס"ק ד).

הלכות ומנהגי התענית:

10. תשעה באב נאסר בחמישה עינויים: אכילה ושתייה, רחיצה, סיכה, נעילת הסנדל ותשמיש המיטה. מלבד עינויים אלו נהגו עוד איסורים כמבואר להלן.
11. יולדת בתוך שלושים יום ללידה פטורה מהתענית. גם חולה שהרופא מחייב אותו לאכול, או שחש חלישות בגופו יאכל ולא יתענה (סימן תקנד, ו).
12. מעוברות ומניקות פְּרִיאֹת חייבות בתענית, כמו ביום הכיפורים (סימן תקנד, ה).
13. מי שאינו צם אינו רשאי לאכול לפני שיבדיל (סימן תקנט, במ"ב ס"ק לו). מכיוון שהוא מבדיל בצום עצמו, כדאי שיבדיל על כוס קפה או על מיץ טבעי ולא על יין (לֹא מבדילים על מים). כמובן שעליו לברך ברכת 'שהכל נהיה בדברו' במקום 'בורא פרי הגפן'. סדר ההבדלה בסעיף 25. ילדים קטנים שאוכלים יכולים לאכול גם בלי הבדלה.
14. **איסור רחיצה** כולל כל מגע עם מים (סימן תקנד, ז). מי שהתלכך יכול לשטוף את מקום הלכלוך. לכן לאחר החלפת טיטול לתינוק, יציאה מהשירותים או כל פעולה מלכלכת מותר לרחוץ הידיים או הגוף כפי הצורך (שם, ט).

15. בנטילת ידיים בבוקר אין ליטול את כל היד אלא עד סוף קשרי האצבעות. לאחר שמנגבים מעט את הידיים אפשר להעבירם על העיניים ולנקותם (שם, י-יא).
16. **איסור סיכה** כולל מריחת הגוף בשמן או בקרם. מותר למרוח משחות לצורך רפואי. גם שימוש בדאודורנט מותר ואינו בכלל איסור סיכה.
17. **איסור נעילת הסנדל** כולל נעלי עור בלבד (שם, טז). יש שכתבו להחמיר בכל נעל שנוחה לרגל ואפילו אינה עשויה מעור (שם, שערי תשובה ס"ק ט).
18. לא מברכים באמירת 'שלוש' בתשעה באב. גם מאמירת 'בוקר טוב' יש להימנע. נתינת מתנות אסורה גם היא כשאלת שלום (שם סעיף כ ובמ"ב ס"ק מא).
19. לימוד תורה אסור בתשעה באב משום שנאמר 'פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרָיִם מִשְׁמִי לֵב' (תהלים יט, ט). אבל מותר ללמוד ענייני חורבן ואבלות: מגילת איכה עם פרשנים, פרקי החורבן בספר ירמיהו, מדרש איכה, סוגיות החורבן בבבלי מס' גיטין (דף נה ע"ב – נח ע"א), פרק שלישי במסכת מועד קטן ('אלו מגלחין') ועוד.
20. נוהגים לשבת על גבי קרקע כאבלים מתחילת התענית עד חצות היום (12:47. סימן תקנט, ג). יש שהקפידו שלא לשבת על הקרקע בלי הפסק בד, כרית או שרפרף (שם, שערי תשובה ס"ק ב).
21. **מה מותר וכדאי לעשות בתשעה באב?** ללמוד ולעיין בדברים המותרים (לעיל סעיף 19); לקרוא ספרים על תקופת חורבן הבית או השואה; לראות סרטים שעוסקים בנושא; לחשוב יחד או לחוד על דרכים לתיקון החברה, המשפחה ואני בעצמי (אפשר גם לקבל החלטות והנהגות בפורום משפחתי) וכו'. כל הפעולות הללו אינן מסיחות את הדעת מהאבלות אלא עוסקות בה או בתיקון עולם. תכנים אלו עומדים בבסיס המפגש הקהילתי בבוקר תשעה באב.
22. בתפילת מנחה מתעטפים בטלית ומתעטרים בתפילין (סימן תקנה, א). בברכת 'בונה ירושלים' אומרים 'נחם' וחותמים 'מנחם ציון ובונה ירושלים'. בברכת 'שומע תפילה' אומרים 'עננו'. מי ששכח להוסיף אינו חוזר ומתפלל (סימן תקנו, א).
23. לאחר מלחמת ששת הימים והחזרה לעיר הקודש ומקום המקדש לא ראוי לומר את נוסח תפילת 'נחם' עם תיאורי האבל והחורבן המופלגים של ירושלים. הצעות רבות העלו הפוסקים להתאמת הנוסח למציאות החיים המתחדשת. מומלץ לעיין בהצעות השונות שהביא אליהוא שנון בסידורו 'ושנתם'. מנהג סעד לומר נוסח 'רחם'.

סיום התענית והבדלה:

24. לאחר תפילת ערבית, בצאת הצום, נהגו לקדש הלבנה (רמ"א סימן תקנא, ח) כדאי וראוי לשטוף ידיים ופנים לפני 'קידוש הלבנה' אותה יש לומר מתוך שמחה ולא בעצב.
25. ביום ראשון עם צאת הצום (20:10) יש להבדיל על כוס יין. סדר ההבדלה: ברכת 'בורא פרי הגפן' (ללא פסוקי הישועות) וברכת 'המבדיל' בלבד (ללא ברכת הבשמים והנר). המבדיל יכול לשתות בעצמו את היין ואין צורך לתת לקטן לשתות (סימן תקנו, מ"ב ס"ק ג). אישה שרוצה לאכול ולשתות בצאת הצום לפני שאישה חוזר מבית הכנסת יכולה להבדיל לעצמה.
26. הצתת האש במקדש היתה ביום ט' באב לפני השקיעה, ועיקר השריפה היה ב" באב, לכן כל האיסורים שנהגו בתשעת הימים (כיבוס, תספורת, שמיעת מוזיקה, אכילת בשר ושתית יין) ממשיכים עד יום שני, י' באב, בחצות היום (סימן תקנח, א).

"תרחם ציון כאשר אמרת, ותכוננה כאשר דברת,

תמהר ישועה ותחיש גאולה, ותשוב לירושלים ברחמים רבים..."

(סיום הקינות לתשעה באב)

תשעה באב, יום מלחמה ומלחמה

לפי המסורת היהודית, היסוד לבכי בתשעה באב הוא מעשה המרגלים בפרשת בשלח. המרגלים שמשה שלח לתור הארץ חוזרים, מוציאים דיבת הארץ רעה וזורעים בהלה בעם: "אפס כי עז העם היושב בארץ והערים בצורות גדולות מאוד וגם ילידי הענק ראינו שם..." [במדבר יג, כח]. "והאנשים אשר עלו עימו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו..." "ארץ אוכלת יושביה היא וכל העם אשר ראינו בתוכה, אנשי מידות. ושם ראינו את הנפילים בני ענק מן הנפילים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם" [שם, לא – לג]. ההשפעה השלילית על העם הייתה עזה, העם כרגיל, התלונן, בכה ולפי המדרש אף יותר מכך. וגורס המדרש: "אמר ר' יוחנן: אותו לילה ליל תשעה באב היה, אמר הקב"ה: הם בכו בכייה של חניס, ואני אקבע להם בכייה לדורות" [מסכת סוטה, לה]. פעמים לא מעטות בתהליך היציאה ממצרים והנדודים במדבר, הביעו בני ישראל רצונם לשוב מצרימה, וגעגועיהם לסיר הבשר, לקישואים ולאבטיחים.

הרב שמואל בנימין בר אדון, שביהן כרב בחיפה בשנות השלושים של המאה העשרים, התייחס לכך בספרו נאומי שמואל, שיצא לאור בשנת 1937. אני מדגיש זאת, שכן הדברים אותם כתב מצמררים לאור שהתרחש שנים בודדות לאחר מכן, בתקופת השואה, ארועים שהרב כמו חזה אותם כבר שנתיים לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה. כותב הרב: "ספור המרגלים מלמדנו עוד כי מעשי אבות סימן לבנים, והשי"ת ידע מראש כי מעשה המרגלים תשנה ותשלש, וגלגל ההיסטוריה חוזר חלילה על אופניו, לכן צוה השי"ת את משה לכתוב את ספור המרגלים בתורתו הנצחית כדי שכל הדורות הבאים ילמדנו ממנו, ידעו שלמאס בארץ חמדתי, במתנתי זה עון חמור עד מאד מפני שמראה בזה כי ממאס ח"ו גם בנותן המתנה!"

הרב ממשיך ומשווה תקופת הגולה בימיו לאותם ימי המרגלים במדבר: "וכאז כן גם עתה, אז אמרו כי טוב להם בארצות הגולה! יש מהם פקידים ושרי מלכות, יש מהם סוחרים קטנים עם גדולים, וגם פרופסורים, עורכי דין, אדריכלים ומהנדסים וכו' וכו', ואם אף בשביל הכבוד המדומה או הרכוש המדומה שתעיף בהם ואיננו..." "והיו גם אישיים בעלי השפעה ידועים, ה'חרש והמסגר' שלא רצו לעלות והשפיעו על רבים מאנשי ההמון התמימים הסרים למשמעתם בתחבולות ערמה, בנאומים: לא טובה הארץ! גם בני ענק ראינו שם! וכו' וכו'". הוא ממשיך ומתאר את ריבוי המחלוקת, שנאת האחים ופירוד הלבבות שהייתה כתוצאה מדברים אלה אצל יהודי אירופה וכיצד מעמד היהודים הדרדר. הוא משווה את הצהרת בלפור להצהרת כורש בימי עזרא ונחמיה, ומתאר את מיעוט האנשים, כבימי עזרא ונחמיה, שעלו ארצה לאחר הצהרת בלפור, למרות פרעות רבות באירופה במהלך מלחמת העולם הראשונה ולאחריה. ובכל זאת, יהודים רבים כאילו לא למדו דבר. הרב מראה לנו מה בעצם רצו אותם בני ישראל: לחזור לחיי העבדות, לעם המצרי שפגע בהם, העבדים בפרך, מנע מהם זכויות, השפילם והסיר כל טעם מחייהם, וזאת כתחליף לתורה הנפלאה שקיבלו, לחירות, לעצמאות, לאפשרות לבחור את חייהם. עם זאת, הוא מתאר כיצד "ולאחרים ע"י חיבת הארץ, ואמנם באו רבים לבנות את בנין העם והארץ, זה בא בהונו ורכושו, זה בגופו וזה ברוחו, והנה פה ושם כבר נראו ראשי ענפי האילנות הנטועות ע"י בני הדור הראשון החלוץ העולה לפני העם, כבר נראו שדות ופרדסים, גנים וכרמים, בנינים נהדרים..." "הכל טוב, אלא לדאבוננו נמצאים גם עכשיו מפריעים ומשפיעים נגד וצועקים חמס: 'לא נעלה!' וגם לא נתנו לעלות!" "ארץ אוכלת יושביה היא, וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מדות הם! וגם היום אנו שומעים את הפתגמים האלו באותו נוסח יוצאים מפורש מפי רבים מאחינו, 'ארץ אוכלת יושביה היא'..." "והאנשים הערבים תושבי הארץ הם 'אנשי מידות'! פראים, גבורים, אמיצי לב ורוצחים! וגם אלה הספיקו גם הם להכניס מורך ופחד בלבבות רבים מההמון עד שצעקו: 'לא נעלה! נשאר לגור פה בארצות הגולה, והמבלי אין קברים בגולה!'" הרב קורא ליהודים באשר הם לשמוע בקול יהושע וכלב: "עלה נעלה וירשנו אותה!" וכאן הוא פונה לאלה המפחדים לעלות, ואומר הדברים הקשים, החזקים ובדיעבד המזעזעים כל כך: "ולאלו הפחדנים ומוגי הלב נאמר: אם במשך קרוב לאלפים שנות הגולה

שעברו עלינו בשמדות; רציחות; מסעי הצלב, אינקוויזיות; עלילות, פוגרומים וכו' וכו'; בין זוללי וזובחי אדם; בין חיות בדמות אדם הולכי שתיים! הם אינם רוצחים ולסטים, רק הערבים הם לסטים! אלו ששרפו את ר' חנינא בן תרדיון וספר תורה עמו ואת אשתו דקרו ואת בתו סחבו לקובה של זונות! הם ששרפו ושוּרפים! הם שדקרו ודוקרים! הם שטמאו ושמטמאים! הם אינם לסטים! **היטלר הגרמני קוזה הרומני ונארא הפולני וכו' הם אינם רוצחים**, [ההדגשה שלי, א.כ.]. רק אלו מתי מספר הערבים בא"י הם הם הרוצחים ואנשי המדות שמהם כה תפחדו!!

הינה כי כן, דברים מעוררי מחשבה, מעוררי יגון, המכריחים אותנו לחשוב על מצבנו כיום בארצנו, על אובדן הכבוד הישראלי וההרתעה בצידו, על הפחד המשתקן ממשילות נכונה, אנושית וחזקה, על הפחד מלעמוד על נפשנו כנגד כל הקמים עלינו לכלותנו, מבית ומחוץ ועל אודות הפירוד, המחלוקת והמדון שבינינו; אנו מוכרחים לחשוב בחודש אב זה גם על הנס הנדיר והנפלא שנעשה לנו בהקמת מדינת ישראל ועל המעשים שעלינו לעשות, כדי שבמו ידינו לא נחריב ולא נאפשר לקמים עלינו לכלותנו, להחריב מדינה נפלאה זו.

ואסיים בדבריו של הרב שמואל בר אדון, מ – 1937, הנפלאים גם כיום: "לכן נשוב בתשובת המשקל להתאחד באחדות שלמה, 'מקשה'! ובזכות האחדות והשלום נזכה להבשורה של שר השלום וארץ ישראל לעם ישראל ע"פ תורת ישראל ואחדות ישראל! עלה נעלה וירשנו אותה!"

ד"ר אבי כספי

(אביה של חברתנו שקמה)

תשעה באב תשפ"א

מוצש"ק

19:47 תחילת הצום (בשבת!)

20:24 צאת השבת

20:45 ערבית וקריאת אינה: הרב ארי (עם הגבורה)

ראשון

08:00 שחרית

12:15-10:30 במועדון לחבר:

"פקום בקהילה"

השנה נפנה את הפבט פניפה,

ובהפוך לשיח שהתחלנו בשבת הקהילתית

ניפגש לליפוד ושיח

על קהילה ועל הפקום שלנו בתוכה.

13:30 מנחה גדולה

18:45 מנחה קטנה

20:10 ערבית וסוף הצום

"תרחם ציון כאשר אמרת, ותכוננה כאשר דברת.
תמהר ישועה ותחיש גאולה, ותשוב לירושלים ברחמים רבים"

אגדת החורבן

ביום חמישי שעבר זכינו בסעד להצגת טרום בכורה של הסרט אגדת החורבן מאת גידי דר. הסרט המספר את סיפור חורבן בית המקדש השני ומתבסס על אגדות החורבן ועל ספרי ההיסטוריה, מבקש להביא לקולנוע את סיפור החורבן באופן המתכתב עם האפוסים הגדולים של הוליווד על סיפורי התנ"ך. אלא שבמקום תקציבי ענק, תפאורות גרנדיוזיות ואלפי ניצבים, בחר דר בדרך ייחודית וחדשנית לספר את סיפורו. הסרט מצויר. 1500 ציורים שציירו האומנים דוד פולונסקי ומיכאל פאוסט. הציורים דוממים, אך קולותיהם של המדובבים, שחקנים ושחקנית מטובי השחקנים בארץ. מפחים בהם חיים, והמצלמה המשוטטת על פני התמונות מצליחה לגרום לדומם לנוע כמו עין אנושית במרחב המצויר. מבחינה קולנועית זהו הישג מרשים, מהראשונים מסוגו להעז לעשות סרט באורך מלא בטכניקה ייחודית זו.

מעבר לחוויה האסתטית המרשימה עומד הסיפור עצמו. סיפור אגדות החורבן אינו חדש עבור מי שבא מהציבור שלנו, ואולי מיועד הסרט בראש ובראשונה להיות גשר בין החברות השונות בארץ. אין זה סוד שתשעה באב קופח על ידי לוח השנה העברי בהיותו משובץ במרכזו של החופש הגדול, מה שמותיר אותו בקביעות מחוץ לתוכניות הלימוד ומסגרות החינוך. שמבחינות רבות הציבור החילוני בארץ הותיר את תשעה באב, את תכניו ואת הלימוד המשמעותי שאפשר להפיק ממנו באחריותם של הדתיים.

על פי ראיונות וכתבות שנערכו בשבועות האחרונים עם יוצר הסרט, גידי דר הציג את הסרט כמיועד להביא את סיפור החורבן אל הקהל החילוני בארץ, לפתוח את השיח סביב תשעה באב ולהוציאו מתחום ביום הדתי לדיון ערכי שראוי שיתנהל בחברה הישראלית.

ובדיון זה ארצה להצביע על שלוש נקודות העולות בוודאות מהסרט.

בסרט אגדת החורבן, סרט העשוי מ"פלקטים" אין דמות אחת שהיא חד ממדית. אין דמויות "טובות" ו"רעות" רבן יוחנן בן זכאי אינו צדיק גמור, ואפילו לא רועה רוחני חזק ומשמעותי דיו, להעז להשמיע קולו מחוץ לכתלי בית המדרש. טיטוס מנגד אינו מפלצת תאבת דם אלא מצביא העומד בדיבורו ובהסכמיו. כל הדמויות שיש להן קול בסרט מציגות פנים מורכבות, לאמור, אי אפשר לברוח לסטראוטיפים פשטניים כשחושבים על הסיפור הזה.

דר אינו מסתיר שהסיפור מכוון למציאות העכשווית של זמננו. הקשר "הון – שלטון" המובלט בדמותו של הכוהן הגדול בן גמלא, המלחמות הפנימיות בין פלגים דומים זה לזה בבחינת "יורים בתוך הטנק", אובדן השליטה של המנהיגים הרשמיים והמתונים, התגברות כוחם של קבוצות קיצון בשיח הציבורי ובפעולות הנגזרות ממנו – אלו אינם סיפורי היסטוריה בלבד.

ואחרון וחשוב מכולם הוא התיאור המקיף של תופעת ההקצנה בשיח ובפעולות הנגזרות ממנו. התנועה המתמידה שמניעה את "חלון הנורמליזציה". המרחב של הדברים המקובלים בחברה שמשני קצותיו המעשים נחשבים בלתי נסבלים. ה"חלון" הזה נגרר בסרט ממעשה קיצון אחד למשנהו. תקיפת יהודי משום שדרכיו אינן דרכי, השארת אחים מחוץ לשער, הפרת פקודה בפתיחתו, הפיכת המקום הקדוש, הר הבית למתחם פוליטי... כל אלה צעדים שיובילו לשאלה המזעזעת של גיבור הסרט, המייצג בדמותו את ההיגררות אל הקיצון:

"לירות על בית המקדש?!"

"להצית את מחסני המזון?!"

כן. ותמיד ימצאו הצדקות. תמיד יהיו הקולות שאינם מהססים.

זהו הלימוד המרכזי שאקח מהסרט אגדת החורבן. השחור לבן ברורים, קלים לניסוח, קלים למציאת צידוקים. החכמה היא לדעת כיצד לדבר מול עוולות ואי צדק מהמקום המתון, האפור, המורכב. ובמילים ששם היוצר בפיו של רבן יוחנן בן זכאי מול אש החורבן: אם הייתי קם ומדבר מול שחיתות הכהנים לפני שנים, אולי לא היו הדברים מגיעים לכדי כך.

שרית כרמלי

חדש יא'נו כקדם

אמנם הקורונה נמצאת בעולם רק כשנה וחצי, אולם לעיתים נדמה שכל מה שהיה לפנינו הינו ממש פרה-היסטוריה...זיכרון רחוק של ימים עברו. זאת התחושה גם כשאנו חושבים על נושא המשפחות המארחות של חברת הנוער. מסגרת משמעותית וחשובה שהחזיקה שנים רבות, לא בלי קשיים, אך עם תועלת עצומה, וקשרים מרגשים. יש מן החניכות והחניכים מן העבר שזכו אף לשמור על קשר עם המשפחות במשך שנים רבות.

בשעה טובה, אנו רוצים לחדש זאת בשנת הלימודים הקרובה. "דור חדש" של חניכות הגיע אלינו בשנה האחרונה, וכן גם לקראת שנת הלימודים הקרובה. תודה לאל, הצפי הוא שנהיה מלאים עד אפס מקום. 48 חניכות. זה "דור" שרק שמע על עניין המשפחות המארחות אבל רובו הגדול לא חווה זאת כלל. לנו, כצוות ותיק, ברורה החשיבות העצומה של הקשר עם המשפחות בסעד. יש לכך היבטים רבים מאד. המשפחה מהווה אי של שקט בתוך המולת השבוע של הפנימייה. המשפחה הינה דגם מופתי להתנהלות חיי משפחה, זוגיות וקשר חם ואוהב לילדים- דבר שעבורנו מאד טריוויאלי, אבל לצערנו לא כל בנותינו זכו לכך, ואולי גם לא יזכו לחוות ולהפנים לחייהן הבוגרים, אם לא נאפשר להם חוויה כזו. המשפחה היא גם צינור קשר של הבנות לחברה הקיבוצית, לילדים ולבני הנוער, עניין חשוב כשלעצמו. זהו דגם ייחודי שאין כמותו בעצם באף פנימייה בארץ.

הקשיים הם ברורים. לא תמיד נוח להכניס נערה זרה הביתה, עם כל מה שהיא מביאה איתה (נורמות לבוש שונות, קוד תרבותי אחר במקצת, סגנון דיבור שונה לעיתים, מצב רוח מורכב... ועוד). הקושי גדול עוד יותר, כשלעיתים הנערה פשוט שותקת שתיקה מביכה, או גרוע מכך, המשפחה טורחת ומתכוננת, וברגע האחרון נערה מקבלת "רגליים קרות" ובורחת למיטה בחדר, המיטה שתקבל אותה כפי שהיא בלי הצורך להתאמץ ולגייס כוחות. מסתבר שזו התמודדות לא קלה גם עבור הנערות. להתלבש יפה, לבוא במיטבן, לגייס כוחות ולהיפתח ולהרגיש בבית. לא תמיד יש לכל אחת מצב רוח מתאים לכך בדיוק בליל שבת..

על אף כל האמור, נראה לנו חשוב ביותר, שכל נערה תהיה שותפה לחווית משפחה מארחת. אנו יודעים את העומס הגדול שיש על משפחות בסעד, גם גרעין צב"ר, גם המשפחות, גם בנות השירות הלאומי, כל אלה מתארחים אצל משפחות מארחות, וזהו אחד הפרוייקטים המדהימים של קהילת סעד.

יתכן והקשר בין הצוות שלנו למשפחות, בעבר, לא היה מספיק אינטנסיבי. הגיבוי, הליווי, העצה והעדכון, יתכן ולא תמיד היו במימד הנדרש. לנו ברור שאנו צריכים לשנות את אופי הליווי והתמיכה במשפחה. למרות העומס והקשיים שצויינו אנו מבקשים בכל לשון של בקשה, שכל משפחה שחשה שיש ביכולתה לתת כתף תפנה אלינו. ברור שנצטרך לעשות את ההתאמות הנדרשות. יש חניכות שמעדיפות משפחה עם ילדים קטנים. יש עם בני נוער, ויש שמעדיפות משפחה מבוגרת יותר.

אנו מאמינים שמשפחה תורמת גם נתרמת. הילדים שגדלים באווירת הפתיחות המשפחתית, זוכים לראות הכנסת אורחים ולהפנים את חשיבות הדלת הפתוחה של הבית.

אנא, עזרו לנו לחדש ימינו כקדם. נסו להתגייס ככל יכולתכם לנושא. לא לחינם קהילת סעד רואה בנקודת חן כפרוייקט ייחודי שיש להתגאות בו. בואו להיות שותפים איתנו במשימה המופלאה הזו.

כל משפחה שרואה עצמה מוכנה לקחת חלק, מתבקשת לפנות בהקדם **למיכל אחיטוב, או לתרצה, או לרעיה** (054-5880552).

עפר ילואי, בעל נקודת חן

מחלת האשה והקהילה

בחירת מרכז/ת וועדת דת

ברצוני לעדכן ששקמה יניב, מרכזת וועדת דת, נעתרה לבקשתי והסכימה להמשיך לשרת כמרכזת הוועדה שנתיים נוספות עד להשלמת שתי קדנציות. שקמה ממלאת את תפקידה באופן ראוי להערכה על אף האתגרים הרבים שנקרו בדרכנו במהלך ארבע השנים האחרונות, ובשנתיים האחרונות בפרט. בשל מגבלות הקורונה, לא הצלחנו לקדם את נושא הארכת הקדנציה בצורה מסודרת במועד וכך הגענו עד הלום. מצאתי לנכון לפנות אליה בבקשה שתמשיך בתפקידה עד להשלמת התקופה של שתי קדנציות. החגים בפתח, ודרושה התארגנות מהירה לקראתם המחזקת את הצורך להמשכיות ויציבות. הנושא הובא לדיון בהנהלת האגודה האחרונה והיא החליטה לתת גיבוי למהלך. בע"ה באסיפת האגודה הקרובה, ההארכה תובא לאישור החברים. מיד לאחר קבלת אישור האסיפה נצא בצורה מסודרת לבחירת הוועדה אשר תלווה אותה במשימה. אני חוזר ומודה לשקמה יניב על הסכמתה להמשיך למלא את התפקיד.

טיפול כנגד נמלת האש הקטנה

לאחרונה רבו התלונות בנושא. מפגע נמלת האש הפך למכת מדינה ולצערנו ללא טיפול בשטחים הציבוריים לא נוכל למגר את התפשטותה. על כן בע"ה בתחילת חודש אוגוסט יתחיל טיפול מרוכז וקבוע בשטחים הציבוריים ע"י מדביר מוסמך אשר יבדוק את השטח, ויטפל בבעיה בהתאם לממצאים. המדביר יגיע לקיבוץ עם כלי ייחודי פעם בשבוע ליום עבודה. ריכוז הפרוייקט והתיאום בשטח יעשה על ידי איציק סנדרורסי - רכז ענף הנוי.

עדה וילק

עיצורי נשים

תגובה לדבריה של רכטי בעלון הקודם

לפני עשר שנים בדיוק, בעלון של פרשת שופטים תשע"א, כתבתי על תחושותיי והפתעתי, לאחר שנתבקשתי לא להגיע לשני שיעורי גמרא שככל שהיה ידוע לי בעת הצטרפותי אליהם, היו פתוחים לכולם. ההפתעה (והעלבון) היו גדולים גם מכיוון ששאלתי מראש אלו שיעורים מתקיימים אליהם אני יכולה להצטרף וגם, ובעיקר, מכיוון שהבקשה לא התיישבה לי עם התדמית של סעד כפי שהכרתי והבנתי אותה אז.

הדברים שכתבתי עוררו שיח נרחב מעל דפי העלון, כאשר בסופו של דבר נראה שהוסכם כי אין בעיה לקיים שיעורים נפרדים, בצד קיומם של שיעורים מעורבים, ובלבד שהשיעורים הנפרדים יפורסמו בבירור ככאלה. זאת, על-מנת לאפשר את הגיוון הקיים בסעד וכן למנוע הלבנת פנים של חברה/ה המוצאים עצמם 'מסולקים' משיעור.

עברו עשר שנים וסוגיה זו ממשיכה להטריד ולהעסיק אותנו. אני מתלבטת בה הרבה הן באופן אישי כ'אדם פרטי' והן כמרכזת ועדת דת ומטבע הדברים לא ניתן להפריד לחלוטין בין האישי לציבורי.

בתחילת דרכי כמרכזת ועדת דת היה נהוג שוועדת דת מארגנת שיעורים הפונים לכולם ביחד – גברים, נשים, צעירים וותיקים. עם הזמן נוכחנו שבניסיון לכוון אל כולם כל הזמן משהו מתפספס, גם כשניסינו לגוון בסגנון השיעורים ובמעבירי השיעורים, שאף הבאנו מבחוץ. התכווננו למכנה המשותף הנמוך ביותר בהכרח גורמת

לדברים להיות כלליים יותר ופחות נוגעים ורלוונטיים. לכן, עם הזמן, בצד השמירה על שיעורים המיועדים לכולם שהם חשובים מאד, התחלנו לקיים גם שיעורים לקבוצות שונות – ילדים, נוער, זוגות צעירים וגם – דברים המיועדים לגברים או לנשים בלבד. היכולת שלנו לשתף ולהגיע (במצטבר) ליותר א/נשים וקהלים גדולה יותר בדרך זו.

השאלה מתי ליצור אירוע או סדרת שיעורים 'מגדריים' היא שאלה מורכבת. מבחינתי 'ברירת המחדל' היא דווקא השיעורים המעורבים, המיועדים לכולם. בדרך-כלל קיום שיעורים לקבוצה מסוימת נועד לענות על צורך מסוים. מובן שחשוב לשמור על איזונים ועל ועדת דת, כגוף 'רשמי', לדאוג שהאיזון אכן יישמר: לעודד לימוד משותף לכולם ובצדו לימוד המותאם לאוכלוסיות יעד שונות. כך למשל כשוועדת דת ארגנה חוגים לילדים (כיתות א-ד), התעקשנו שהלימוד יהיה מעורב ולא חוגים נפרדים לבנים ולבנות. חוגים נפרדים שהתקיימו לילדים אורגנו באופן עצמאי על-ידי ההורים וללא קשר לוועדה. כך גם לאחר סדרת השיעורים לנשים על מגילת אסתר, קיימנו סדרת שיעורים לקראת פסח שהייתה פתוחה לכולם, על אף רצון של חלק מהנשים להמשיך דווקא בפורום הנשי.

ובאופן ספציפי בנוגע לשיעורי הנשים: לשמחתי הרבה, בקרב נשות הקהילה יש צמא גדול ללימוד תורה. אולם, כשנבחן את השיעורים המיועדים לכולם נראה כי רק מעט נשים מגיעות אליהם. הסיבות לכך מגוונות: שעות לא נוחות המתנגשות עם הזמנים העמוסים ביותר בבית של השכבת הילדים, תוכן לא מותאם, וגם – אווירה. להרבה נשים נוח יותר ללמוד בקבוצות שהן רק של נשים. כשאני שואלת את עצמי מה עדיף: קיום שיעורים מעורבים עם מעט משתתפים, ובמיוחד מעט משתתפות, או שיעורים 'מגדריים' בהן משתתפות נשים רבות, ברור לי שלימוד התורה של הנשים עדיף על פני 'שוויון' מדומה, שהרי כשהשיעורים נשארים במתכונתם הרגילה והמעורבת, דווקא הנשים מודרות מהם.

הקהילה גדלה מאד בשנים האחרונות והגידול הוא גם במגוון האנשים והרצונות. כקהילה, אנחנו מנסים לשמור על הזהות שלנו, על עמוד שדרה יציב, על 'רוח סעד', וטוב שכך. אך במקביל – לא ייתכן שלא יהיו שינויים, גם בליבה של 'רוח סעד'. נדמה לי כי ב'רוח סעד' נכללת גם היכולת להכיל גוונים שונים והטרוגניות בין החברים.

החברה המתקיימת כאן הייתה ועודנה חברה משותפת, שיעורים רבים המתקיימים בשגרה עודם משותפים (שיעורי פ"ש, שיעור הלכה אקטואלית / שיעור אחה"צ של הרב, שיעורי הדף היומי, חלק משיעורי הגמרא בערב, המתמיד לילדים ועוד שיעורים רבים לקראת אירועים מיוחדים). אך על-מנת לאפשר לכל המעוניינים בכך ללמוד תורה ולבוא לידי ביטוי, אנו מקיימים במקביל לשיעורים המעורבים גם שיעורים 'מגדריים', **ומקפידים לפרסם אותם ככאלה, על-מנת למנוע אי-נעימויות** (ואולי דווקא הפרסום הוא זה שיוצר 'מצג שווא' של קהילה נפרדת?).

שני דברים נוספים לקראת סיום:

באופן אישי למדתי בקבוצות מעורבות שהאווירה בהן הייתה טובה ומפרה. אחד מהחלומות שלי.. הוא ליצור מעין 'בית מדרש ערב' שיתכנס באופן קבוע באחד מימות השבוע, אשר במסגרתו תשב קבוצה, מעורבת, ותלמד בחברותא (לא בשיעור! לכל היותר עם הנחיה מינימלית) חיבור מסוים (מסכת בתלמוד / ספר הגות וכד') ברצף ולעומק, תוך עיון במקורות רלוונטיים נוספים, כאשר הלימוד מוביל לדיונים עומק ולעיסוק משמעותי בסוגיות השונות. חבורה שתתגבש מכל מי שחפץ לקחת בה חלק ושתהיה משמעותית ללומדים וללומדות בה. אשמח לשותפים ושותפות (ללימוד ולהובלה)!

ולבסוף, אני מבקשת להודות לכל מעבירי השיעורים שתורמים לנו כבר שנים רבות מתורתם, מעולמם ומזמנם בהתנדבות גמורה, בשמחה ובמאור פנים.

שקמה כספי-י'י'

חדשות רבות - אירועי קיץ

חילופי משמרות-

בשעה טובה רתם ילדה לפני מס' חודשים ויצאה לחופשת לידה. את מקומה החליפה שגית דניאלי שנכנסה במלוא המרץ והרצון. לקראת הקיץ רותם הודיעה כי היא איננה מתכוונת לחזור לריכוז התרבות, ושגית, בשל עבודתה האינטנסיבית בחינוך החברתי בחופש הגדול סיימה את תפקידה בסוף חודש יוני.

בחשיבה משותפת עם משאבי אנוש, הוחלט כי עד לסוף שנת 2021 ארכז את התרבות בעזרת צוות מתנדבים שיהיו שותפים בחשיבה ובביצוע, ואת הפרוייקטים הגדולים יובילו מפקות בשכר. צוות המתנדבים יורכב מהמתנדבים שפנו אלינו לאחר הפרסומים בעלון. בנוסף לכל אירוע נגייס מתנדבים שיסייעו בהוצאתו לפועל. כל מי שמוכן לסייע מוזמן לפנות אלי.

מה מחכה לנו בקרוב? – רישמו ביומנים..

פעילות ספורטיבית לכל המשפחה מטעם המועצה - תתקיים ביום חמישי, י"ג באב 22/7. מוזמנים בשמחה.

ערב ט"ו באב- לקראת חג האהבה ניפגש ביום חמישי, י"ג באב, 22/7, למפגשי "דייטים" קהילתיים. הזמנה מצורפת.

ערבי בריכה – נשים, בי"ט באב 28/7, גברים, ב' באב, 29/7, נהנה במים ממשחק, מפגש וארוחת ערב קלה.

הפנינג סיום הקיץ - בט"ו באלול, 23/8, נפגש על הדשא שליד חדר האוכל ליריד מכירות ססגוני שכולו תוצרת מקומית ובני המשק שלנו.

בני משק שמעוניינים להעמיד דוכן - מוזמנים לפנות אליי 055-6645569.

נתראה באירועים הקרובים,

מיכל אפרתי

"יחד לב אל לב"

~ מפגשי "דייטים" קהילתיים ~

מוזמנים לחגוג את ט"ו באב

בערב קליל ונעים

של לב פתוח ואווירה טובה,

על כוס יין ופינוקים נוספים

ביום חמישי י"ג אב, 22/7

בשעה 20:30

בדשא של המועדון

צוות

מכתב המחמם את הלב...

קהילת סעד היקרה!

זכינו בשבת שעברה להתארח בקיבוץ, ועכשיו אנחנו רוצים להגיד תודה.

תודה גדולה לחבריה מהתיכון שהובילו שבת מרשימה ומיוחדת. נהנינו כל כך לראות את החיבור של התיכונים עם החניכים שלנו, בצורה שניגשו אליהם, דיברו איתם- זה גרם להם להרגיש כל כך טוב ובאמת הפך את השבת למיוחדת עוד יותר.

יישר כח על ההשקעה גם בפרטים הקטנים, ההפנינג שהיה ביום שישי, הארוחות הטעימות והאווירה הטובה.

תודה רבה למשפחות המארחות שקיבלו אותנו באהבה ובידיים פתוחות, דאגו שנרגיש הכי בנוח שאפשר. תודה רבה לכם שפתחתם את ביתכם.

תודה בשם החניכים שנהנו כל כך, וחזרו עם סיפורים וחוויות. היתה להם שבת משמעותית, אז תודה!

תודה גם בשם הורי החניכים, שנהנו משבת של הפוגה ונחת.

מעריכים מאוד!

עמותת "לב בנימין"-

עמותה לילדים עם צרכים מיוחדים בבנימין

ומשהו מאתנו...

תודה גדולה מכל הלב לכל מי שעזר לנו בהפקת השבת המדהימה שהיתה! תודה למשפחות המארחות, שפתחו את ליבן ואת ביתן לחניכים המתוקים, ונתנו להם את ההרגשה הכי טובה שאפשר לתת.

תודה מיוחדת ליוסי סוסנה ולאוראל תדהר מהקייטרינג, על התרומה, על העזרה הרבה, ועל הסבלנות.

תודה לבת עמי גולדנברג על העזרה בענייני הכספים, לדותן גולדנברג על העזרה בהגברה, ולצוות המטע על התרומה המשמעותית והנדיבה לשבת.

תודה לחגיב חכמון ולצוות פופלי על הפופקורן הטעים, ולחניכי שבט מעפילים האלופים שעזרו לנו בהתרמות לשבת!

תודה לכל החברים שנרתמו ועזרו בתרומות, בעוגות, בחטיפים, ולכל מי שהתעניין והציע לעזור במה שאפשר.

מרגש ומחמם את הלב לדעת שהקיבוץ נותן לנו גב ואנחנו מסוגלים להרים שבת שכזאת בכוחות עצמנו.

בתודה ובתפילה שנזכה תמיד להיות בצד הנותן-

הצוות הארגון, בשם הנוצר כולו

פִּינֵת (2)

נ ו מ ר ו ל ו ג י ה מילון ספיר: "חקר המשמעות הסודית של המספרים מתוך אמונה שהללו משפיעים על חיי האדם". תחילה הערת הסתייגות: אין ביכולתי ואין בכוונתי להיכנס לנושאי קבלה, חלילה. מטרתי להביע השערות לענ"ד, על טקסטים שמספר המילים בהם מעיד (לכאורה) על כוונה לשדר מסר.

בשבת שעברה, שבת ראש חורש מנחם אב, בתפילת מוסף ביקשנו שהקב"ה יחדש עלינו "את החדש הזה – לטובה ולברכה, לששון ולשמחה, לישועה ולנחמה, לפרנסה ולכלכלה, לחיים ולשלום, למחילת חטא ולסליחת עון (בשנת העיבור" ולכפרת פשע). ויש מקום לתמוה, מדוע בשנה מעוברת אנו חוששים שפשענו. שמא שגינו והחלטנו בטעות שזו שנה מעוברת? לא הגיוני! הלוח שלנו מבוסס על פי המסורת, מימי הליל השני (או השלישי) ואין סיכוי שנפלה טעות בחישוב עיבור השנה. אילו היה נכתב "בשנת השמיטה" במקום שנת העיבור, היה ניתן להניח שהכוונה אולי למחלוקת שהיתה בזמנה על קביעת שנת השמיטה.. אבל מחלוקת זו גוועה ברבות השנים ואין לה זכר כיום.

מכיון שנגענו בנושא השמיטה, אני מרשה לעצמי להוסיף הערה, על אף שהנושא חורג מענייני לשון – שבו אנו עוסקים. אני מצפה שהרב ארי יקדיש במסגרת שיעוריו על השמיטה, גם שיעור על שמיטת כספים - ויסביר מדוע נושא זה לא גרם למחלוקות עוצמתיות דוגמת שמיטת הקרקע. האם משום שההיתר קדום (כמו 'היתר עסקא' בנושא הריבית)? או אולי עקב נסיבות החיים.. הרי כמעט כל, הפוסקים חיו בגולה ושמיטת הקרקע היתה רק עניין תיאורטי ולא מעשי.

ואם כבר הגענו (באשמתי..) לנושא השמיטה, זו הזדמנות להסביר מדוע נקראת כך המושבה **ראשון** לציון, בעוד שפתח תקוה הוקמה שלוש שנים לפניו? וזו התשובה למתעניינים: ובכן, פ"ת הוקמה בשנת תרל"ח, אך בשנת השמיטה תרמ"א נטשו מתיישבי פ"ת את שדותיהם על פי הדין, אבל עזבו גם את בתייהם. לכן, כאשר הוקמה ראשון לציון היתה הצדקה מסוימת לשמם. אגב, החל מהשמיטה שלאחריה התירו מספר רבנים חלק מעבודות הקרקע במגבלות הידועות ואכמ"ל. (למען הקוראים הצעירים, אפתח את ראשי התיבות: ואין כאן מקום להאריך.)

נחזור עתה לנושא דלעיל, סדרת הברכות במוסף שבת וראש חודש. אני נזכר, שבאחד השיעורים שנהג ליפא אהרוני להעביר במניין השכונתי בין מנחה למעריב (בתקופת ספירת העומר, בעיקר) הציע ליפא את הרעיון - שסדרת המילים המתחילה ב"לטובה ולברכה" ומכילה עד לסוגריים 12 איחולים – מתייחסת למניין החודשים בשנה רגילה, ובשנה מעוברת מספר החודשים הוא 13, ואין לקפח אותה... עכשיו, אם נכונה הצעתו שמניין האיחולים כמניין חורשי השנה, נותרה השאלה מה קדם? האם במקור היו 13 איחולים והוחלט בשלב מסוים להשמיט אחד בשנה "כסדרה", או שבמקור היו 12, ועל כן סוכם להוסיף בקשה בשנת העיבור... תיקו!

ואם עוסקים אנו בנומרוולוגיה, מבקש אני לדבר על הקדיש השלם בנוסח אשכנז, שאומר בעל התפילה לפני "עלינו לשבח". שמתי לב, שבקטע "לעלא מן כל ברכתא" יש הערה: "בעשרת ימי תשובה לעלא לעלא **מכל** ברכתא" ולא "מן כל ברכתא" כמו ברישא, כאילו על מנת לשמור על מספר המילים. מדוע השינוי הזה? מדוע לקצר במילה אחת? שמא יש משמעות לקביעות במספר המילים? על כן טרחתי לספור את מספר המילים בקדיש, ללא המילים בעברית, שכנראה נוספו מאוחר יותר, על פי השערת. והינה - לא תאמינו - הגעתי למספר הטיפולוגי: שבעים בדיוק!

אך התעוררה בליבי קושיה. בנוסח ספרד ישנן ארבע מילים נוספות בתחילת הקדיש: "ויצמח פורקניה ויקרב משיחיה". זוהי נוסחא מוקדמת, כבר בסידור רב עמרם גאון היא מופיעה. לא נותר לנו אלא לשקול השערה פרועה, שקובעי נוסח אשכנז לקדיש, החליטו לקצר ולחתוך מילים אלו, כדי להגיע למספר הטיפולוגי: שבעים...

ויהי רצון שעל אף התמיהות, יחדש עלינו הקב"ה את החודשים הבאים לטובה ולברכה, לששון ולשמחה וכו'. ולקראת תשעה באב נתפלל להתברך בדברי הנביא זכריה: "כה אמר ה' צ-באות – צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמעדים טובים והאמת והשלום אהבו." כן יהי רצון!

חנן אלף

וקשרתם אתם. . . וכתבתם על מזוזות ביתך

בשבועות הקרובים מוזמנים חברים ששם משפחתם מתחיל באותיות ד - כ להביא לבדיקה [בתיאום]. גם מי שחושב שהגיע זמנו מוזמן לשאול אצלי אם ברשימות נרשם שביתו נבדק לאחרונה. רצוי לטלפן אליי הביתה, כי שם נמצאות הרשימות: 2231.

כמו-כן, אחרי שלא היתה אפשרות לפני פסח לצבוע תפלין ולבצע טיפול חיצוני אחר [רצועות, תפירת הבתים וכד'], מי שמעונין בשרות זה מוזמן לשאול אותי בזמן הקרוב.

אליהוא

הודעה מצוות המרפאה

ביום ראשון – תשעה באב
המרפאה תהיה סגורה

לדודים ודביר קלי
מלף טוב להולדת הבן – דוד
שתזכו למחחות ולנחת-קהילת סעד!

לצרכה ומשה בן עמי ולכל המשפחה מלף טוב כפוף:
להולדת הננינה, נכדה לשלומית ומשה עוזי בת לאוריה וטל עוזי
ולהולדת הננין, נכד לנטע וצור בן עמי בן לאיילה ואורי בן עמי
איחולים למחחות ולנחת!

עצבון - קורונה

לחברים שלום רב!

לצערנו איננו יכולים עוד להתעלם מהחזרה של סכנת ההידבקות בקורונה. זאת בשל התפשטות "ויריאנט הדלתא" והחשש לירידה ביעילות החיסון. משום כך עלינו לשוב ולעדכן את הציבור.

לשמחתנו אין בסעד חולים מאומתים, אך יש מאומתים בישובים השכנים.

נכון אמנם שרובנו מחוסנים, אך החיסון כידוע איננו מונע לגמרי הידבקות במחלה, ויש בתוכנו מבוגרים וילדים לא מחוסנים.

בשלב זה, ובתקווה שגם בהמשך אין שינוי בעניין מפגשי תרבות, תפילה וחברה.

הכלל הראשון שעל כולנו לאמץ הוא **חובת עטיית מסכה (על פה ואף כל הזמן!)** בכל מקום שאינו שטח פתוח (למעט מקום מגורים קבוע).

כלל זה חשוב במיוחד במקומות ציבוריים כגון, חדר אוכל, בית כנסת, כולבו, מועדון, משרדים, כיתות, גנים ובתי ילדים.

כמו כן משרד הבריאות ממליץ לעטות מעטה מסכה גם בהתקהלויות מרובות משתתפים, וממי שנמנה על קבוצות סיכון להימנע לגמרי מהתקהלויות.

אנו נוכחים לאחרונה בהתרופפות ההקפדה על הכללים ובמיוחד של ילדים וצעירים.

נבקש ממי שמתקשה בעטיית מסכה שלא להיכנס למקומות ציבוריים כדי לא לסכן את חבריו.

חשוב במיוחד שגם אורחינו היקרים יקפידו על הכללים!

זה הזמן לגלות סולידריות ואחריות חברתית, ולא להקל ראש בהנחיות כדי שנוכל להמשיך לקיים שגרה יחסית.

נבקש לעדכן את הצוות במקרה של צורך בבידוד, וכן לפנות בכל עניין בו נדרש סיוע.

נאחל לכולנו בריאות איתנה,

בתקווה לשוב לחוסנו ולחדש ימינו כקדם.

שבת שלום ומנוחה.

צוות קורונה:

ד"רית ר'דך, רננה י'צר', שקמה כספי י'ניב, הרב אר'י, כרמל הלפרין, רות נ'אלר, רות'י ל'לר,

שרא ווילק, בת חן חביביאן, יונת ל'וי ואיכל אפרתי.

מדיניות תגמול

במהלך תהליך הפרדת המשק מהקהילה שביצענו במהלך השנה האחרונה, התקיים דיון בדירקטוריון תאגיד האחזקות על מדיניות תגמול לעובדים. בסעד עסקים רבים ומגוונים, חלקם אומנם בשותפות עם שותפינו הנאמנים וחלקם באחזקה מלאה שלנו. תגמול לעובדים, או בשמו העממי – בונוס, הוא כלי ניהולי מקובל המגיע לצורך תמרוץ מחד והבעת הערכה מאידך. ישנם מודלים שונים מקובלים של מדיניות תגמול.

הדירקטוריון ראה לנכון שלא לדון באופן מעשי בנושא במהלך שנת 2020, וזאת לאור התוצאות הכלכליות הלא טובות של שנת 2019. לשמחתנו וכפי שהצגתי באסיפה, במהלך שנת 2020 תוצאות המשק הראו שיפור משמעותי. זאת בזכות העבודה הקשה של **המנהלים והעובדים**. עם סיום הצגת ואישור הדוחות הכלכליים של שנת 2020 דן הדירקטוריון בנושא מדיניות התגמול פעם נוספת והחליט לצעוד קדימה ולהתחיל כאן בסעד תגמול לעובדים.

הדירקטוריון החליט על קריטריונים החלים באופן רוחבי על ענפי המשק שבשליטה מלאה שלנו (בשותפויות הדברים נידונים בשותפויות עצמם), כאשר ניתן גם למנהלים מרחב ההחלטה בנושא, ואכן במשכורת האחרונה הדבר בא לידי ביטוי. כמו כן, הטיל הדירקטוריון על צוות מתוך הדירקטוריון, להכין תוכנית מפורטת, הכוללת מדדים וקריטריונים יעודיים לכל אחד מהענפים, על מנת שבסיכום שנת 2021 והילך נוכל למדוד בצורה מדויקת ופרטנית ולהכניס את המשק לתוכנית תגמול מדידה ומבוקרת. מדובר בצעד "חדשני" בסעד, שמטרתו לעודד מצויינות, חתירה לעמידה ביעדים מדידים ואף מעבר לכך וגם להביע הערכה לעובדים מצטיינים.

נס שמנים

לאחר תהליך אורך של חיפוש, שכלל פגישות וראיונות רבים, הן של צוות מצומצם מתוך דירקטוריון "נס שמנים" והן של כלל חברי הדירקטוריון עם מועמדים רבים, תהליך שידע עליות ומורדות, וגם אכזבות, אני שמח לעדכן את הציבור שדירקטוריון "נס שמנים" אישר בישיבתו האחרונה את **שרון אלדר** כמנכ"לית נס שמנים. שרון, שגדלה בתקומה וגרה בכפר מימון שנים רבות, ניהלה בעבר מחלבה בנתיבות לאחר מכן נהלה את המיזוג של המחלבה הזו עם שטראוס, ניהלה את פעילות הסלטים הטריים של "שטראוס" ובשנים האחרונות היא משמשת כסמנכ"ל תפעול של "תשלובת ממתקי כרמית" ובעצם מנהלת 3 מפעלים במקביל. שרון מביאה איתה נסיון ניהולי רב עם דגש תפעולי משמעותי ויכולת בין אישית מרשימה. הדירקטוריון של "נס שמנים", לאחר שדן במכלול ההיבטים, סומך את ידיו על שרון ומאמין שבכוחותיה להצעיד את "נס שמנים" קדימה אל עבר הצלחות נוספות.

שרון תחל לעבוד בנס שמנים באופן מלא בחודשים הקורבים, מיד עם סיום עבודתה ב"ממתקי כרמית". למי שהשם נשמע לו מוכר – אז זה לא בכדי – שרון אלדר - אשתו של חגי אלדר מנהל הגזר. נאחל מכאן לשרון המון בהצלחה באתגרים העומדים לפניה. הצלחתה היא הצלחת נס שמנים והצלחת כולנו.

כרמל הפריין